

Κριτήριο αξιολόγησης στις Ανισώσεις

A₁

Όνομα:.....Επώνυμο:.....ημ/νία:

Θέμα Α

1. Να επιλέξετε τη σωστή απάντηση στις παρακάτω προτάσεις:

α) Εστω το τριώνυμο $f(x) = \alpha x^2 + \beta x + \gamma$, $\alpha \neq 0$. Είναι $f(x) > 0$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$ όταν:

- A) $\Delta > 0$ και $\alpha < 0$ B) $\Delta \geq 0$ και $\alpha < 0$ Δ) $\Delta < 0$ και $\alpha > 0$ E) $\Delta < 0$ και $\alpha < 0$

β) Αν οι αριθμοί -2 και 4 είναι ρίζες του τριωνύμου $f(x) = x^2 - \kappa x + \lambda$ ποια από τις παρακάτω ανισότητες είναι σωστή;

- A) $f(5) < 0$ B) $f(-5) < 0$ Γ) $f\left(\frac{1}{2}\right) < 0$ Δ) $f(1000) \leq 0$ μ 2x5

2. Έστω το τριώνυμο $x^2 - 4x + 3$ με ρίζες τους αριθμούς 1 και 3 . Τι καταλαβαίνετε από την έκφραση:
 $x^2 - 4x + 3 < 0$ για κάθε $1 < x < 3$; μ 5

3. Να εντοπίσετε το λάθος στο παρακάτω συλλογισμό:

Η ανίσωση $(2x-6)(x-1) > 0$ γράφεται ισοδύναμα:

$$(2x-6)(x-1) > 0 \Leftrightarrow (2x-6 > 0 \text{ και } x-1 > 0) \Leftrightarrow (x > 3 \text{ και } x > 1) \Leftrightarrow x > 3.$$

Ομως ο αριθμός 0 , αν και είναι μικρότερος του 3 , επαληθεύει τη δοθείσα ανίσωση. μ 5

4. Να διατυπώσετε γεωμετρικά το ζητούμενο της ανίσωσης $|x-5| \leq |x+3|$ και να βρείτε τις λύσεις της (μόνο γεωμετρικά). μ 10

Θέμα Β μ 4x5

Να λύσετε τις ανισώσεις:

- i. $3|x| - 6 < 0$ ii. $2|x| - 12 > 0$ iii. $5|x| + 20 > 0$ iv. $3|x| + 9 < 0$

Θέμα Γ

Να βρείτε τις ακέραιες τιμές του x για τις οποίες ισχύει $2x - 1 < x^2 - 4 < 12$

μ 15

Θέμα Δ

Δίνεται το τριώνυμο $f(x) = x^2 - x + (\lambda - \lambda^2)$, $\lambda \in \mathbb{R}$

α) Να βρείτε τη διακρίνουσα Δ του τριωνύμου και να αποδείξετε ότι το τριώνυμο έχει ρίζες πραγματικές για κάθε $\lambda \in \mathbb{R}$. μ 14

β) Για ποια τιμή του λ το τριώνυμο έχει ρίζες ομόσημες; μ 8

γ) Αν $\lambda \neq \frac{1}{2}$ και x_1, x_2 είναι οι ρίζες του παραπάνω τριωνύμου με $x_1 < x_2$, τότε :

i) να αποδείξετε ότι $x_1 < \frac{x_1 + x_2}{2} < x_2$ μ 5

ii) να διατάξετε από τον μικρότερο προς τον μεγαλύτερο τους αριθμούς $f(x_2), f\left(\frac{x_1 + x_2}{2}\right), f(x_2 + 1)$ μ 8

Λύσεις

Θέμα Α

1. α) Δ)

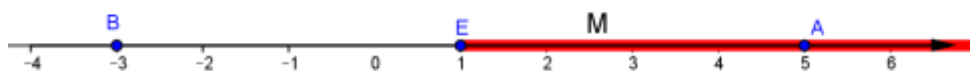
β. Γ)

2. Αν αντικαταστήσουμε στη θέση του x οποιοδήποτε αριθμό του διαστήματος $(1, 3)$, το αποτέλεσμα θα είναι αρνητικός αριθμός.

3. Το γινόμενο $(2x-6)(x-1)$ είναι θετικό όταν $(2x-6 > 0 \text{ και } x-1 > 0)$ ή $(2x-6 < 0 \text{ και } x-1 < 0)$

4. Εστω A, B τα σημεία του άξονα των πραγματικών αριθμών που αντιστοιχούν στους αριθμούς 5 και -3 αντίστοιχα και M το σημείο που αντιστοιχεί στον αριθμό x .

Η σχέση $|x-5| \leq |x+3|$ γράφεται: $(MA) \leq (MB)$, δηλαδή η απόσταση του M από το A δεν ξεπερνά την απόσταση του M από το B .

Αν E είναι το μέσο του τμήματος AB , τότε στο σημείο E αντιστοιχεί το 1 του άξονα. Αν το M βρίσκονταν στο E , τότε θα είχε ίσες αποστάσεις από τα A και B . Για να είναι η απόστασή του από το A μικρότερη από την απόστασή του από το B , πρέπει το M να είναι σημείο της ημιευθείας EA .

Θέμα Β

i. $3|x|-6 < 0 \Leftrightarrow 3|x| < 6 \Leftrightarrow |x| < 2 \Leftrightarrow -2 < x < 2$

ii. $2|x|-12 > 0 \Leftrightarrow 2|x| > 12 \Leftrightarrow |x| > 6 \Leftrightarrow x < -6 \text{ ή } x > 6$

iii. $5|x|+20 > 0 \Leftrightarrow 5|x| > -20 \Leftrightarrow |x| > -4$ ταυτότητα

iv. $3|x|+9 < 0 \Leftrightarrow 3|x| < -9 \Leftrightarrow |x| < -3$ αδύνατη

Θέμα Γ

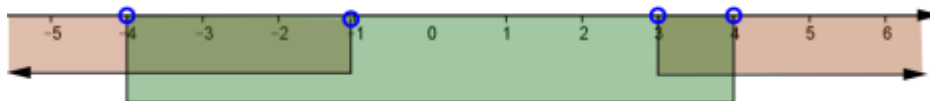
$2x-1 < x^2-4 < 12 \Leftrightarrow 2x-1 < x^2-4$ (1) και $x^2-4 < 12$ (2)

Από την (1) έχουμε: $2x-1 < x^2-4 \Leftrightarrow 0 < x^2-2x-3$

Το τριώνυμο x^2-2x-3 έχει ρίζες -1 και 3 και οι λύσεις της ανίσωσης είναι: $x < -1$ ή $x > 3$

x	$-\infty$	-1	3	$+\infty$
x^2-2x-3	+	-	+	

Από τη (2) έχουμε: $x^2-4 < 12 \Leftrightarrow x^2 < 16 \Leftrightarrow |x| < 4 \Leftrightarrow -4 < x < 4$

Με συναλήθευση των λύσεων των ανισώσεων (1) και (2) προκύπτει: $x \in (-4, -1) \cup (3, 4)$. Όμως ο x είναι ακέραιος, άρα $x = -3$ ή $x = -2$

Θέμα Δ

α) $\Delta = (-1)^2 - 4 \cdot 1 \cdot (\lambda - \lambda^2) = 1 - 4\lambda + 4\lambda^2 = (1 - 2\lambda)^2 \geq 0$.

Άρα η εξίσωση (1) έχει ρίζες πραγματικές για κάθε $\lambda \in \mathbb{R}$

β) Θα πρέπει $\Delta = 0 \Leftrightarrow (1-2\lambda)^2 = 0 \Leftrightarrow 1-2\lambda = 0 \Leftrightarrow 2\lambda = 1 \Leftrightarrow \lambda = \frac{1}{2}$

γ) i) $x_1 < \frac{x_1+x_2}{2} < x_2 \stackrel{(*)}{\Leftrightarrow} 2x_1 < x_1+x_2 < 2x_2$

$2x_1 < x_1+x_2 \Leftrightarrow x_1 < x_2$ ισχύει

$x_1+x_2 < 2x_2 \Leftrightarrow x_1 < x_2$ ισχύει

ii) Επειδή $\alpha = 1 > 0$ το πρόσημο του τριωνύμου είναι:

x	$-\infty$	x_1	$\frac{x_1+x_2}{2}$	x_2	x_2+1	$+\infty$
$x^2 + \beta x + \gamma$	+		-		+	

Επομένως $f(x_1) = 0$, $f\left(\frac{x_1+x_2}{2}\right) < 0$, $f(x_2+1) > 0$

Άρα $f\left(\frac{x_1+x_2}{2}\right) < f(x_2) < f(x_2+1)$

Κριτήριο αξιολόγησης στις Ανισώσεις

A₃

Όνομα:.....Επώνυμο:.....ημ/νία:

Θέμα Α

1. Να επιλέξετε τη σωστή απάντηση στις παρακάτω προτάσεις:

α) Εστω το τριώνυμο $f(x) = \alpha x^2 + \beta x + \gamma$, $\alpha \neq 0$. Είναι $f(x) > 0$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$ όταν:

- A) $\Delta > 0$ και $\alpha < 0$ B) $\Delta \geq 0$ και $\alpha < 0$ Δ) $\Delta < 0$ και $\alpha > 0$ E) $\Delta < 0$ και $\alpha < 0$

β) Αν οι αριθμοί -2 και 4 είναι ρίζες του τριωνύμου $f(x) = x^2 - kx + \lambda$ ποια από τις παρακάτω ανισότητες είναι σωστή;

- A) $f(5) < 0$ B) $f(-5) < 0$ Γ) $f\left(\frac{1}{2}\right) < 0$ Δ) $f(1000) \leq 0$ μ 2x5

2. Έστω το τριώνυμο $x^2 - 4x + 3$ με ρίζες τους αριθμούς 1 και 3 . Τι καταλαβαίνετε από την έκφραση:
 $x^2 - 4x + 3 < 0$ για κάθε $1 < x < 3$;

μ 5

3. Να εντοπίσετε το λάθος στο παρακάτω συλλογισμό:

Η ανίσωση $(2x-6)(x-1) > 0$ γράφεται ισοδύναμα:

$$(2x-6)(x-1) > 0 \Leftrightarrow (2x-6 > 0 \text{ και } x-1 > 0) \Leftrightarrow (x > 3 \text{ και } x > 1) \Leftrightarrow x > 3.$$

Όμως ο αριθμός 0 , αν και είναι μικρότερος του 3 , επαληθεύει τη δοθείσα ανίσωση.

μ 5

4. Να διατυπώσετε γεωμετρικά το ζητούμενο της ανίσωσης $|x-5| \leq |x+3|$ και να βρείτε τις λύσεις της (μόνο γεωμετρικά).

μ 10

Θέμα Β μ 4x5

Να λύσετε τις ανισώσεις:

- i. $3|x| - 6 < 0$ ii. $2|x| - 12 > 0$ iii. $5|x| + 20 > 0$ iv. $3|x| + 9 < 0$

Θέμα Γ

Να βρείτε τις ακέραιες τιμές του x για τις οποίες ισχύει $2x - 1 < x^2 - 4 < 12$

μ 15

Θέμα Δ

Δίνεται το τριώνυμο $f(x) = x^2 - 6x + \lambda - 3$, με $\lambda \in \mathbb{R}$

α) Να υπολογίσετε τη διακρίνουσα Δ του τριωνύμου. μ 4

β) Να βρείτε τις τιμές του λ για τις οποίες το τριώνυμο έχει δύο άνισες πραγματικές ρίζες. μ 10

γ) Αν $3 < \lambda < 12$, τότε:

(i) Να δείξετε ότι το τριώνυμο έχει δύο άνισες θετικές ρίζες. μ 10

(ii) Αν x_1, x_2 με $x_1 < x_2$ είναι οι δύο ρίζες του τριωνύμου και κ, μ είναι δύο αριθμοί με $\kappa < 0$ και $x_1 < \mu < x_2$, να προσδιορίσετε το πρόσημο του γινομένου $\kappa \cdot f(\kappa) \cdot \mu \cdot f(\mu)$. Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας. μ 11

Λύσεις

Θέμα Α

1. α) Δ)

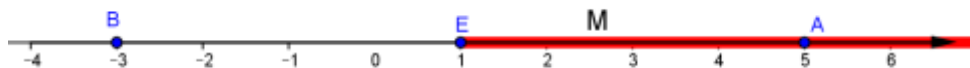
β. Γ)

2. Αν αντικαταστήσουμε στη θέση του x οποιοδήποτε αριθμό του διαστήματος $(1,3)$, το αποτέλεσμα θα είναι αρνητικός αριθμός.

3. Το γινόμενο $(2x-6)(x-1)$ είναι θετικό όταν $(2x-6 > 0$ και $x-1 > 0)$ ή $(2x-6 < 0$ και $x-1 < 0)$

4. Εστω A, B τα σημεία του άξονα των πραγματικών αριθμών που αντιστοιχούν στους αριθμούς 5 και -3 αντίστοιχα και M το σημείο που αντιστοιχεί στον αριθμό x .

Η σχέση $|x-5| \leq |x+3|$ γράφεται: $(MA) \leq (MB)$, δηλαδή η απόσταση του M από το A δεν ξεπερνά την απόσταση του M από το B .

Αν E είναι το μέσο του τμήματος AB , τότε στο σημείο E αντιστοιχεί το 1 του άξονα. Αν το M βρίσκονταν στο E , τότε θα είχε ίσες αποστάσεις από τα A και B . Για να είναι η απόστασή του από το A μικρότερη από την απόστασή του από το B , πρέπει το M να είναι σημείο της ημιευθείας EA .

Θέμα Β

i. $3|x|-6 < 0 \Leftrightarrow 3|x| < 6 \Leftrightarrow |x| < 2 \Leftrightarrow -2 < x < 2$

ii. $2|x|-12 > 0 \Leftrightarrow 2|x| > 12 \Leftrightarrow |x| > 6 \Leftrightarrow x < -6$ ή $x > 6$

iii. $5|x|+20 > 0 \Leftrightarrow 5|x| > -20 \Leftrightarrow |x| > -4$ ταυτότητα

iv. $3|x|+9 < 0 \Leftrightarrow 3|x| < -9 \Leftrightarrow |x| < -3$ αδύνατη

Θέμα Γ

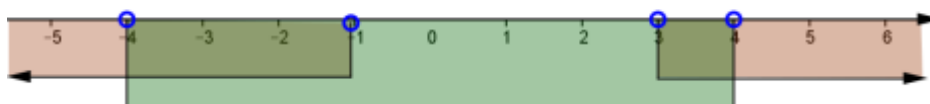
$2x-1 < x^2-4 < 12 \Leftrightarrow 2x-1 < x^2-4$ (1) και $x^2-4 < 12$ (2)

Από την (1) έχουμε: $2x-1 < x^2-4 \Leftrightarrow 0 < x^2-2x-3$.

Το τριώνυμο x^2-2x-3 έχει ρίζες -1 και 3 και οι λύσεις της ανίσωσης είναι: $x < -1$ ή $x > 3$

x	$-\infty$	-1	3	$+\infty$
x^2-2x-3	+	-	+	+

Από τη (2) έχουμε: $x^2-4 < 12 \Leftrightarrow x^2 < 16 \Leftrightarrow |x| < 4 \Leftrightarrow -4 < x < 4$

Με συναλήθευση των λύσεων των ανισώσεων (1) και (2) προκύπτει: $x \in (-4, -1) \cup (3, 4)$. Όμως ο x είναι ακέραιος, άρα $x = -3$ ή $x = -2$

Θέμα Δ

α) $\Delta = (-6)^2 - 4 \cdot 1 \cdot (\lambda - 3) = 36 - 4\lambda + 12 = 48 - 4\lambda$.

β) Θα πρέπει $\Delta > 0 \Leftrightarrow 48 - 4\lambda > 0 \Leftrightarrow 4\lambda < 48 \Leftrightarrow \lambda < 12$.

γ) i) Επειδή $\lambda < 12$ έχει δύο άνισες πραγματικές ρίζες.

$P = x_1 \cdot x_2 = \lambda - 3 > 0$. Άρα έχει ρίζες ομόσημες. $S = x_1 + x_2 = 6 > 0$. Άρα έχει ρίζες θετικές.

γ) i)

x	$-\infty$	κ	x_1	μ	x_2	$+\infty$
$f(x)$		+		-		+

Έχουμε : $\kappa < 0$, $\mu > x_1 > 0$ ($x_1 > 0$, από γ) i) ερώτημα) Από τον πίνακα προσημίου έχουμε $f(\kappa) > 0$, $f(\mu) < 0$.

Άρα $\kappa \cdot f(\kappa) \cdot \mu \cdot f(\mu) > 0$